

**A Tihanyi-félsziget (HUBF20006)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Csopak
2018

Készítette:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth u. 16.

Tel: 06-87-555-260 Fax: 06-87-555-261

E-mail: bfnp@bfnp.hu

Web: <https://www.bfnp.hu>

Acrida Természetvédelmi Kutató BT.

8300 Tapolca, Deák F. u. 7.

Tel: 06-20-34-89-345 Fax: 06-88-785-023

E-mail: kenyeres@acidabt.hu

Felelős tervező

Vers József

Vezető szakértők

Dr. Bauer Norbert

Dr. Kenyeres Zoltán

Vers József

Közreműködő szakértők

Dr. Ábrahám Levente

Deli Tamás

Mészáros András

Dr. Nagy Lajos

Papp Sándor

Simon Pál

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.5. Érintett települések	6
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások	7
2. Veszélyeztető tényezők	9
3. Kezelési feladatok meghatározása	15
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	15
3.2. Kezelési javaslatok	16
3.2.1. Élőhelyek kezelése	16
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	33
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	34
3.2.4. Kutatás, monitorozás	37
3.2.5. Mellékletek	38
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	44
3.3.1. Agrártámogatások	44
3.3.2. Pályázatok	45
3.3.3. Egyéb	45
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	46
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	46
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	46
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	47

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Tihanyi-félsziget kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
--------------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20006
---------------------------------------	------------------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	778,32 ha*
---------------------------------------	-------------------

*A kihirdetési állapot szerint a tervezési terület kiterjedése 773,72 ha volt. A tervekészítéskor a hivatalos földnyilvántartás adatai szerint a terület 778,32 ha, az eltérés oka az egyes ingatlanok határainak a földhivatali nyilvántartásban történt módosítása.

1.4 A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 3150 Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
- 6110* Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Atysso-Sedion albi*)
- 6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- 6240* Szubpannon sztyeppék
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek
- 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

- Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)
- Piros szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)
- Magyar tarsza (*Isophya costata*)
- Lápi tarkalepke (*Euphydrias aurinia*)
- Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
- Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- Mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

1.4.3. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)
Apró fillércsiga (*Anisus vorticulus*)
Keleti lápibagoly (*Arytrura musculus*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)
Gyászincér (*Morimus funereus*)
Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
Vidra (*Lutra lutra*)
Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Ürge (*Spermophilus citellus*)

1.5. Érintett települések

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
<i>Veszprém megye</i>		
Tihany	612,71	22,42
Aszófő	100,15	9,28
Örvényes	40,16	6,85
Balatonfüred	25,30	0,47

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület teljes egészében a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része, a hatályos 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet (a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről) alapján.

A tervezési terület részben átfed a „Tihanyi-félsziget Vulkanikus Képződményei Európa Diplomás Területtel” (8002/2006. (K. V. Ért. 8.) KvVM tájékoztató az Európa Diplomával rendelkező területekről)

A tervezési területet a 2003. évi XXVI. törvény (az Országos Területrendezési Tervről) alapján az országos ökológiai hálózat magterület övezetét 94,0 %-ban, pufferzóna övezetét 5,5 %-ban érinti, a terület 0,5 %-a nem része a hálózatnak.

A tervezési terület felett, 450 m magasságig, egész éves hatállyal, környezetvédelmi szempontból korlátozott légtér került kijelölésre a 26/2007. (III. 1.) GKM-HM-KvVM együttes rendeletben.

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
Országos jelentőségű védett természeti terület	-	Balaton-felvidéki Nemzeti Park	778,32	100,0%	31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet (a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről)
Európa diplomás terület	-	A Tihanyi-félsziget Vulkanikus Képződményei Európa Diplomás Terület	492,62	63,3%	8002/2006. (K. V. Ért. 8.) KvVM tájékoztató az Európa Diplomával rendelkező területekről
<i>Geopark</i>	-	Bakony-Balaton Geopark	778,32	100,0%	
<i>világörökség várományos helyszín</i>		Balaton-felvidéki kultúrtáj	778,32	100,0 %	27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékéről
ökológiai hálózat magterület és pufferterület övezete	MT PT	-	731,62 42,80	94,0 % 5,5 %	Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
környezetvédelmi szempontból korlátozott légtér			778,32	42 %	26/2007. (III. 1.) GKM-HM-KvVM együttes rendelet

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Természetvédelmi kezelési terv rendelet-tervezet és megalapozó dokumentáció, BFNPI, utolsó átdolgozott munkaközi változat 2017.03.13.

A Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei Európa Diplomás Terület természetvédelmi kezelési terve (Futó János, Bauer Norbert, Kenyeres Zoltán, 2002)

1.7.2. Településrendezési eszközök

Aszófő Község Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2007. (I.22.) rendelete Aszófő község Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről szóló 8/2006.(IX.22.) rendeletének módosításáról és egységes szerkezetbe foglalásáról

Aszófő Község Településszerkezeti terve [elfogadva a 2/2006. (I. 23.) határozattal

Aszófő 029/9 és 029/10 hrsz-ú ingatlanok Helyi Építési Szabályzatának elfogadásáról szóló 3/2016. (IV. 11.) önk. rendelet

Balatonfüred Város Településfejlesztési koncepciója [elfogadva a 353/2001. (XI. 22.) határozattal]

Balatonfüred Város Településszerkezeti terve [elfogadva a 97/2004. (III. 24.) határozattal]

Balatonfüred Város Helyi Építési Szabályzatának, valamint Szabályozási tervének elfogadásáról szóló 18/2004. (VI. 25.) számú rendelete

Tihany Község Településszerkezeti terve [elfogadva a 62/2015. (IV.9.) önk. határozattal]
Tihany Község Helyi Építési Szabályzatának és Szabályozási tervének megállapításáról szóló
5/2015. (IV. 10.) önk. rendelete

Örvényes Község Településszerkezeti terve [elfogadva a 20/2017. (III. 10.) önk. határozattal]
Örvényes Község Helyi Építési Szabályzatának valamint Szabályozási tervének elfogadásáról
szóló 1/2017. (III. 13.) számú rendelete

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

A tervezési terület teljes egészében a Balatonfüredi erdőtervezési körzetbe tartozik. Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a körzeti erdőtervek készítésének 2020. december 31-ig szóló ütemtervét, a Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet esetében ez a dátum 2015. A Balatonfüredi Erdőtervezési Körzet erdőtervének készítése „A földművelésügyi miniszter 45/2015. (VII. 28.) FM rendelete a 2015. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az erdőgazdálkodás tartamosságát és fejlesztését szolgáló körzeti erdőtervezési keretértékekről” lezárult. A Körzetterv az Országos Erdőállomány Adattáron átvezetésre került. Az Balatonfüredi erdőtervezési körzet erdőterve hatálybalépésének ideje 2016. január 1.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A tervezési területre vonatkozóan az 513-as számú Balaton-felvidéki Vadgazdálkodási tájegység Vadgazdálkodási Terve az irányadó. A tájegységi vadgazdálkodási terv a tárgyi fenntartási terv készítésének lezárásáig nem került kihirdetésre. A tervezési területen belül egy vadászterület található, a 304010-as kódszámú különleges rendeltetésű vadászterületen a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a vadászatra jogosult. A vadgazdálkodás a vadgazdálkodási üzemterv illetve az éves vadgazdálkodási terv alapján történik.

1.7.5. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési terület a 4-2. Balaton közvetlen vízyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik. Az Országos Vízyűjtő-gazdálkodási Tervet a 1155/2016. (III.31) Korm. határozat tartalmazza.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H=nagy M=közepes L=kicsi	Érintett terület nagyága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A területen belül ható veszélyeztető tényezők				
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	L	5	A kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) és a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeket veszélyezteti, azáltal, hogy a művelés felhagyása magaskórós vegetáció megjelenését, illetve inváziós fajok térhódítását eredményezi. Az ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) állományait ugyancsak veszélyezteti, a tartósan magas fűvű gyep kialakulása az állomány elvándorlásához, megszűnéséhez vezet.
A08	Gyepterület kaszálása vagy vágása	M	2	A hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>) és a harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) állományait élőhelyük növényzetének megváltoztatása, ezen keresztül a mikroklimatikus viszonyok megváltozása útján veszélyezteti.
A09	Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés	M	2	A szubpannon sztyeppék (6240*) élőhelyet a túllegeltetés degradációval, eróziós hatásokkal veszélyezteti. A magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>), a harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) és a hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>) állományait élőhelyeik háborgatása, taposása, a növényzet jellegének megváltoztatása által veszélyezteti.
A10	Extenzív legeltetés vagy alullegetetés	L	5	A szubpannon sztyeppék (6240*) élőhelyet a cserjésedés elindulásán keresztül veszélyezteti.
A13	Gyepterületek és egyéb féltermészetes élőhelyek felülvetése	L	1	A kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) és a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeket veszélyezteti, fajkészletük megváltoztatása által.

A25	Felszíni vagy felszín alatti vizek pontszerű szennyezését okozó mezőgazdasági tevékenységek	L	1	A mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), valamint a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeket a túlzott tápanyagbevitel lerontja, fajkészletüket elszegényíti. A természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150) élőhelyet is potenciálisan veszélyeztet, az eutrofizáció káros hatásai által.
A26	Felszíni vagy felszín alatti vizek diffúz szennyezését okozó mezőgazdasági tevékenységek	L	10	A kékperjés láprétek meszes, tözezes vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) és a mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), valamint a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeket a túlzott tápanyagbevitel lerontja, fajkészletüket elszegényíti. A természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150) élőhelyet is potenciálisan veszélyeztet, az eutrofizáció káros hatásai által.
A27	Légszennyezést okozó mezőgazdasági tevékenységek	L	10	A természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150) élőhely esetében a vizek bármilyen eredetű szennyeződése potenciálisan veszélyeztetheti állapotukat, illetve fennmaradásukat.
A29	Talajszennyezést okozó mezőgazdasági tevékenységek	L	10	A kékperjés láprétek meszes, tözezes vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) és a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeket a túlzott tápanyagbevitel lerontja, fajkészletüket elszegényíti. A természetes eutróf tavak <i>Magnopotamion</i> vagy <i>Hydrocharition</i> növényzettel (3150) élőhelyet, valamint a hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>) és a harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>) állományait veszélyeztet, az eutrofizáció káros hatásai, illetve az élőhely megváltoztatása által.

B06	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	M	30	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (90H0*) élőhelyen az állományok felújítása a jelenlegi klimatikus feltételek mellett igen nehézkes és biodiverzitás-védelmi szempontból igen kockázatos, a bolygatás az inváziós fajok előretörésének kedvez.
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	M	35	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (90H0*) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyeken biodiverzitásvédelmi szempontból kulcsfontosságú az idős fák és a holtfa jelenléte. A nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>) és a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) állományait élőhelyeik megszüntetésével veszélyezteti.
B08	Idős fák eltávolítása (kivéve a lábonálló vagy fekvő holt fát)	M	35	A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (90H0*) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyeken biodiverzitásvédelmi szempontból kulcsfontosságú az idős fák és a holtfa jelenléte. A nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>) és a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) állományait élőhelyeik megszüntetésével veszélyezteti.
G08	Hal- és vadállomány kezelése	H	70	A kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeken a vaddisznók túrása inváziós fajok megtelepedésének ad lehetőséget. A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel (91H0*) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyeken a fentén túl a szarvasállomány okozta túllegelés és makkfogyasztás a természetes erdőszerkezet kialakulását, illetve fennmaradását veszélyezteti. A kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>) és a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) állományait az odvas faegyedek vadállomány eredetű rágása veszélyezteti.

I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	M	80	<p>A legnagyobb veszélyforrást a mirigyes bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) terjedése jelenti, mely a mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (<i>Alysso-Sedion albi</i>) (6110*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>szel (91H0*), a pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190), a szubpannon sztyeppék (6240*) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyeket veszélyezteti, intenzív helyfoglalásával, élőhely átalakító, degradáló hatásával.</p> <p>A fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) jelenléte, terjeszkedése a mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (<i>Alysso-Sedion albi</i>) (6110*), a pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>szel (91H0*), a szubpannon sztyeppék (6240*) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyeket veszélyezteti. A magas aranyvessző (<i>Solidago gigantea</i>) térhódítása a kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), a mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) és a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeket veszélyezteti. További inváziós fajok, pl. a gyalogakác (<i>Amorpha fruticosa</i>), a zöld juhar (<i>Acer negundo</i>), az amerikai kőris (<i>Fraxinus pennsylvanica</i>), a süntök (<i>Echinocystis lobata</i>) jelenléte potenciális veszélyt jelent a mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) élőhelyre. A veszélyeztető tényező hatása kiterjed az érintett élőhelyeken élő jelölő fajokra is, elsősorban a lápi tarkalepke (<i>Euphydryas aurinia</i>), a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a keleti lápibagoly (<i>Arytrura musculus</i>), a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) és a csíkos medvelepke (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) állományaira.</p>
-----	---	---	----	--

L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlatnak által okozott közvetlen változás)	L	10	A mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (<i>Alysso-Sedion albi</i>) (6110*) és a szubpannon sztyeppék (6240*) élőhelyeket a cserjésedés és a vegetáció záródásából adódó árnyékolás veszélyezteti. A kékperjés láprétek meszes, tőzegecs vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) és a mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) élőhelyeket különösen az állományok benádasodása veszélyezteti. A keleti lápibagoly (<i>Arytrura musculus</i>) állományait a vegetáció-szerkezetet érintő változások veszélyeztetik. A sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>) állományait a cserjésedett szegély-élőhelyek kiterjedésének csökkenése, a cserjések erdővé alakulásának folyamata veszélyezteti. Az ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) állományait a rövid fűvű élőhelyek gyepstruktúrájának megváltozása, magas fűvű szárazgyep megjelenése, illetve a cserjésedés veszélyezteti.
A területre kívülről ható veszélyeztető tényezők				
F07	Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek	M	5	Az ösvények mentén fokozott degradáció és lejtős térszíneken a fokozódó erózió veszélyezteti a pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) és a szubpannon sztyeppék (6240*) élőhelyeket.
F09	Háztartási/rekreációs létesítményi hulladék/szemét elhelyezése és kezelése	L	1	Különbféle degradációs hatásokon keresztül a mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (<i>Alysso-Sedion albi</i>) (6110*) élőhelyet veszélyezteti,
F14	Felszíni vagy felszín alatti vizek pontszerű szennyezését okozó egyéb lakossági vagy rekreációs tevékenységek és struktúrák	L	1	A mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230), valamint a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeket a túlzott tápanyagbevitel lerontja, fajkészletüket elszegényíti.
N01	Hőmérsékletváltozás (pl. hőmérséklet növekedés és szélsőséges hőmérsékleti értékek) a klímaváltozás következtében	M	10	A mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) élőhelyen a klíma szárazodása és melegeése az élőhely érzékeny fajainak eltűnését eredményezi, hosszabb távon az élőhely átalakulása következik be.

N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	M	30	<p>A kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) és a sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelyeken a nyári hosszan tartó forró és aszályos időszakok a fajösszetételben kedvezőtlen változásokat indukálnak: az érzékeny (védett) fajok eltűnnek, a száraz periódusokat jól toleráló generalisták felszaporodnak. A mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230) élőhelyen a klíma szárazodása és melegedése az élőhely érzékeny fajainak eltűnését eredményezi, hosszabb távon az élőhely átalakulása következik be. A pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>szel (91H0*) és a pannon cseres-tölgyesek (91M0) élőhelyeken a faállomány egészségi állapotára a melegedő, szárazodó klimatikus feltételek egyértelműen negatív hatással vannak, a faállomány betegségei áttételesen a mikroklimatikus feltételek megváltozását is eredményezve, a cserje- és gyepszint alakulására is negatív hatással vannak. A csapadékhányos időszakok okozta szárazodás a hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>), a harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>), az apró fillércsiga (<i>Anisus vorticulus</i>), a piros szitakötő (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>), a magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>) és a keleti lápibagoly (<i>Arytrura musculus</i>) állományait is veszélyezteti.</p>
-----	---	---	----	--

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

A Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel (91H0*), a szubpannon sztyeppék (6240), a pannon sziklagyepek (6190) és a mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Atysso-Sedion albi*) (6110*) a Tihanyi-félszigeten élő különleges alapkőzetű és történetű, Magyarországon egyedülálló állományainak megőrzése és fenntartása, kiemelten az inváziós bálványfa (*Ailanthus altissima*) és a taposás visszaszorítása.

Kiemelten fontos célkitűzés a Balaton egyik legjobb természetességi állapotban fennmaradt öbléhez kötődő élőhelyek, élőhelyegyüttesek és a Tihanyi-félsziget természetes tavaihoz kötődő élőhelyek, életközösségek megőrzése, különös tekintettel a természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel (3150) élőhelyre.

A közösségi jelentőségű állatfajok, különösen a hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*), a piros szitakötő (*Leucorhina pectoralis*), a magyar tarsza (*Isophya costata*), a lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*), a nagy hősincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), a vöröshasú unka (*Bombina bombina*), a mocsári teknős (*Emys orbicularis*), a harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*), az apró fillércsiga (*Anisus vorticulus*), a keleti lápibagoly (*Arytrura musculus*), a sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*), a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), a csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), a gyászincér (*Morimus funereus*), a kék pattanóbogár (*Limonicus violaceus*), a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), a vidra (*Lutra lutra*), a nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*) és az ürge (*Spermophilus citellus*) populációinak megőrzése, stabil populációik fennmaradásának biztosítása.

További célkitűzések:

A nem közösségi jelentőségű, de fontos védett növény- és állatfajok állományainak megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: gyapjas gyűszűvirág (*Digitalis lanata*), cseh tyúktaraj (*Gagea bohemica*), apró nőszirm (*Iris pumila*), tövisek lucerna (*Medicago rigidula*), fekete kökörtő (*Pulsatilla pratensis* subsp. *nigricans*), őszi csillagvirág (*Prospero autumnalis*), vetővirág (*Sternbergia colchiciflora*), kései pitypang (*Taraxacum serotinum*), pusztai meténg (*Vinca herbacea*), bokros koronafürt (*Hippocrepis emerus*), bíboros vajvirág (*Orobanche purpurea*), nizzai zörgőfü (*Crepis nicaeensis*), hártós galambbegy (*Valerianella pumila*), vörös gém (*Ardea purpurea*), nagy kócsag (*Egretta alba*), fehér gólya (*Ciconia ciconia*), cigányréce (*Aythya nyroca*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), barna rétihéja (*Circus aeruginosus*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), fülemülesítke (*Acrocephalus melanopogon*), tövisszűrő gébics (*Lanius collurio*), kis örgébics (*Lanius minor*).

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

Az előírások megfogalmazása a Natura 2000 terület kijelölésének alapját szolgáló élőhelyek és fajok védelmi és állomány-megerősítési szempontjainak, valamint a gazdálkodói érdekeknek az együttes figyelembevételével történt.

A javaslatok rendszere a kezelési egységekhez kapcsolt. A kezelési egységek élőhelyi alapon, aktuális Á-NÉR (Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer) térkép feltjaitól kötött kerületek meghatározására. Ez utóbbi zömmel művelési ág szerinti azonosságot is jelent. Azok az élőhelyfoltok, melyekhez azonos kezelési javaslatok rendelendők egy kezelési egységbe kerültek. A tervezés alapjaként kezelt élőhelyfoltokat kölcsönösen megfeleltettük a helyrajzi nyilvántartással és a MePAR-blokkrendszerrel. Az egyes kezelési egységekhez tartozó helyrajzi számok listáját és MePAR-blokk kódokat a 3.2.5. b. pont táblázata, a helyrajzi szám szintű keresést biztosító részletes táblázatot az elektronikus melléklet tartalmazza.

A kezelési egységekhez kötött intézkedések két szinten kerültek meghatározásra. (1) A jogszabályban megadott módon, kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírás-javaslatok közé csak olyan intézkedések kerültek, melyeket – művelési ágtól függően – a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, az érvényben lévő erdőterv rendelet, a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), vagy a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmaz. (2) A támogatási rendszerbe illeszthető speciális kezelési módok és előírás-javaslatok közé kerültek a természetvédelmi célkitűzéseket kiemelt mértékben szolgáló, önkéntes vállalkozáson alapuló, támogatással járó előírás-javaslatok.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján jelen fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalkozás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések

A tervezési terület teljes egészében országos jelentőségű védett természeti terület, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része, ezért a területen folyó tevékenységek során kiemelt szempont, illetve cél a természeti értékek megőrzése. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park területére vonatkozóan elfogadott természetvédelmi kezelési terv nem áll rendelkezésre.

A tervezési terület egy része fokozottan védett természeti terület, melyeken kizárólag a természetvédelmi kezelés részeként illetve annak érdekében végezhetők beavatkozások.

A jelen fenntartási terv céljainak elérését nem veszélyeztető, jogszerű, ill. jogerősen engedélyezett tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

A tervezési terület Európa Diplomás részén az Európa Tanács ajánlásainak megfelelően szükséges tevékenykedni. [Resolution CM/ResDip(2018) on the renewal of the European

Diploma for Protected Areas awarded to the volcanic phenomena of the Tihany Peninsula (Hungary)]

A tervezési területen olyan beruházás, mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza, nem végezhető.

A művelési ág megváltoztatása csak a jobb természetességi állapot irányába javasolt.

Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése nem javasolt.

Bányatelek létesítése a tervezési terület magterület besorolása következtében az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény alapján tilos.

Új elektromos vezetékek létesítése során előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását. Új elektromos, vagy más nyomvonalas közmű létesítése során, vagy meglévő légvezetékek földkábelre cserélése esetén a meglévő földutak nyomvonalának használata javasolt.

A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizálása, vagy burkolása kizárólag a természetvédelmi kezelés elősegítése érdekében lehetséges. Az úthálózat bármilyen fejlesztése (beleértve a gyalogút hálózatot, illetve turisztikai berendezések, építmények elhelyezését) előtt szükséges a forgalomnövekedés hatásait előzetesen vizsgálni, illetve az abból fakadó – a természeti értékekre káros – hatásokat megelőzni.

A tervezési terület fokozottan védett részeire a belépés külön engedélyhez kötött. A terület további részének látogatása a meglévő földúthálózaton, illetve turistajelzéssel jelölt gyalogút hálózaton történhet.

Kerékpárral és lóval a tervezési terület földhivatali nyilvántartásban is szereplő, meglévő útvonalai használhatók, az útvonalokról letérni nem szabad.

A terület látogatása a napnyugtától napkeltéig tartó időszakban nem kívánatos.

A tervezési területen a sátorozás egész évben tilos.

A tervezési területen a tűzgyújtás egész évben tilos, kivéve a természetvédelmi kezelés céljából végzett égetést.

Robbanó- vagy elektromos motorral hajtott eszközökkel a tervezési terület kizárólag a rendes gazdálkodás, természetvédelmi kezelés vagy hatósági tevékenység céljából látogatható.

A tervezési terület felett, 450 m magasságig, a bármilyen eszközzel – beleértve a pilóta nélküli eszközöket (pl. drón), a motorral nem rendelkező repülő eszközöket (sárkányrepülő, paplanernyő, vitorlázó repülőgép vagy modell, stb.) – a repülés csak a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett útvonalon és időpontban végezhető.

Közösségi vagy tömegsport rendezvények a hatályos jogszabályok alapján külön engedély alapján tarthatók, ezek típusának meghatározása, térbeli és időbeli korlátozása is indokolt a természeti értékek megőrzése érdekében:

- Gyalogos sportrendezvények kizárólag a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett nyomvonalon és helyszíneken, a meglévő földút és jelölt turistaút hálózaton, az augusztus 15. és március 1. közötti időszakban tarthatók.
- Kerékpáros és lovas sportrendezvények kizárólag a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett nyomvonalon és helyszíneken, a meglévő, a földhivatali nyilvántartásban is szereplő úthálózaton tarthatók.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető intézkedések

1. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE1

(b) Kezelési egység meghatározása:

Nádas, magassásos és nyíltvízi élőhelyek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Á-NÉR élőhelyek:

B1a×Ac: „Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások” valamint „Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete” alkotta mozaik

B1a×B4×B5: „Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások”, „Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek”, valamint „Nem zsombékoló magassásrétek” mozaikja

B1a×B4×B5×Ac: „Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások”, „Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek”, valamint „Nem zsombékoló magassásrétek” és „Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete” alkotta mozaik

D2×D34×E1×OB: „Kékperjés rétek”, „Mocsárrétek”, „Franciaperjés rétek” és „Jellegtelen üde gyepek” mozaikja

D34×OB: „Mocsárrétek” és „Jellegtelen üde gyepek” mozaikja

P2a×B1a: „Üde és nedves cserjések” valamint „Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások” mozaikja

P2a×OB×D2: „Üde és nedves cserjések”, „Jellegtelen üde gyepek” valamint „Kékperjés rétek” mozaikja

S7: „Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok”

U9×Ac: „Állóvizek” valamint „Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete”

(„...” – az Á-NÉR jegyzék szerinti elnevezés)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek

3150 Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel

6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)

Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

Piros szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)

Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)

Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

Apró fillércsiga (*Anisus vorticulus*)

Keleti lápibagoly (*Arytrura musculus*)

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Vidra (*Lutra lutra*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelkedő jelentőségű vizes és üde élőhelyek nem teszik lehetővé a gazdasági hasznosítást, a beavatkozások célja a természeti értékek fenntartása és fejlesztése.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Nyílt vízfelületek kialakítása legeltetéses állattartás segítségével. (V08)
- Nyílt vízfelületek medrének kotrása nem engedélyezhető. (V15)
- Horgászvízként és halastóként nem hasznosítható. (V25)
- Nádgazdálkodás nem végezhető. (V55)
- Élőhely-rekonstrukció. (V63)
- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Kiszántás nem megengedett. (GY13)
- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett. (GY14)
- Élőhelyrekonstrukció. (GY118)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A Külső-tó területén a nyílt vízű/növényzettel fedett foltok átlagosan 20/80 %-os arányának megtartása érdekében tett beavatkozások: a nádas vágása vízszint alatt vegetációs időszakban.
- A Külső-tó halfaunájának kezelése, őshonos fajok telepítése (pl. lápi póc).
- A Bozsai-öböl területén nádfoltok mozaikos megújítása kézi nádvágással.
- A Felső-láp területén a cserjésedés, különösen a kutyabenge mozaikos visszaszorítása mechanikus, kézi cserjeirtással.
- A megjelenő inváziós természetű keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) egyedeinek visszaszorítása törzs-injektálásos vegyszeres kezeléssel és kézi cserjeirtással.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

- A terület vízellátását, lefolyási viszonyait megváltoztató beavatkozás, vízelvezetés, vízkormányzás, vízkivétel, kútlétesítés, stb., kizárólag a természetvédelmi kezelés részeként illetve annak céljából, a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon végezhető.
- A kezelési egység területének turisztikai bemutatása, feltárása nem támogatható.
- A kezelési egység területén keresztül új nyomvonalas létesítmények, vezetékek, utak kialakítása nem támogatható.
- A kezelési egység területén épületek, építmények elhelyezése – kivéve a természetvédelmi kezelést és bemutatást szolgáló létesítmények – nem támogatható.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység teljes területe védett természeti terület, túlnyomó része pedig fokozottan védett természeti terület. A kezelési egység területén élő közösségi jelentőségű élőhelyek jellege nem teszi lehetővé gazdasági hasznosításukat. A gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok száma ezért alacsony, a beavatkozások kizárólag a növényzet jellegének megtartását, a természetes állapotok fenntartását vagy az élőhelyek fejlesztését célozzák.

A gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok a terület ökológiai paramétereinek, elsősorban vízellátottságának érdekében kerültek megfogalmazásra, mivel az alapvetően meghatározza a kezelési egység élőhelyeinek és természeti értékeinek állapotát.

A kezelési egység területének elsődleges feladata a természeti értékek megőrzése. A kezelési egység más célú és jellegű hasznosítása, így például látogatása és bemutatása is a fő célnak alárendelve jelenhet meg, ez indokolja a látogatásra és építményekre vonatkozó korlátozásokat.

2. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE2

(b) Kezelési egység meghatározása:

Üde kaszálók (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

D1: „Meszes láprétek, rétlápok (*Caricion davallianae*)”

D2×D34×E1×OB: „Kékperjés rétek”, „Mocsárrétek”, „Franciaperjés rétek” és „Jellegtelen üde gyepek” mozaikja

D2×E1: „Kékperjés rétek” és „Franciaperjés rétek” mozaikja

D34×OB: „Mocsárrétek” és „Jellegtelen üde gyepek” mozaikja

E1×OB: „Franciaperjés rétek” és „Jellegtelen üde gyepek” mozaikja

OB×D34×P2a: „Jellegtelen üde gyepek”, „Mocsárrétek” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja

OB×P2a×S6: „Jellegtelen üde gyepek”, „Üde és nedves cserjések”, és „Nem őshonos fajok spontán állományai” alkotta mozaik

OC: „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek”

P2a×S6: „Üde és nedves cserjések”, és „Nem őshonos fajok spontán állományai” alkotta mozaik

S7×P2a: „Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja

T7: „Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények”

U11: „Út- és vasúthálózat”

(„...” – az Á-NÉR jegyzék szerinti elnevezés)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)

6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Magyar tarsza (*Isophya costata*)

Lápi tarkalepke (*Euphydrias aurinia*)
Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
Ürge (*Spermophilus citellus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági hasznosítása javasolt, mivel a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja. Mezőgazdasági tevékenység, állattartás a nitrátérzékeny területekre vonatkozó „Helyes mezőgazdasági gyakorlat” előírásainak betartása mellett, az 59/2008 (IV.29.) FVM rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló rendelet értelmében végezhető.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett. (GY14)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető. (GY24)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése. (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsméret felett) és a vadgyümölcsök (törzsméret megjelölése nélkül) megőrzése. (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni. (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása. (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájjidegen faegyedeket vegyszeres kezelést lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfűrése, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető. (GY34)
- A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal. (GY44)
- Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható. (GY57)
- Kaszálás június 15. előtt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés alapján lehetséges. (GY71)
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)

- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve a kaszálás felfüggesztése, és haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése, akinek a javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kialakítása. (GY103)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- Élőhelyrekonstrukció.(GY118)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A meglévő keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) foltok eltávolítása törzs-injektációs módszerrel, majd a sarjak rendszeres mechanikus, kézi eszközökkel végzett irtásával.
- A kezelési egység területén található spontán cserjésedett növényzetfoltok – a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történő – visszaszorítása révén további élőhelyfoltok helyreállítása lehetséges.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

- A terület vízellátását, lefolyási viszonyait megváltoztató beavatkozás, vízvezetés, vízkormányzás, vízkivétel, kútlétesítés, stb., kizárólag a természetvédelmi kezelés részeként illetve annak céljából, a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon végezhető.
- A kezelési egység területén keresztül új nyomvonalas létesítmények, vezetékek, utak kialakítása nem támogatható.
- A kezelési egység területén épületek, építmények elhelyezése – kivéve a természetvédelmi kezelést és bemutatást szolgáló létesítmények – nem támogatható.
- A kezelési egységben ürgeállományok élnek, a kolóniák helyén csapadékosabb években szükséges lehet a gyepek rendszeres hasznosításon kívüli, többszöri kaszálása.
- A kezelési egység területén extenzív gazdálkodás folytatható, más irányú hasznosítás nem indokolt.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó élőhelyek extenzív hasznosítása, elsősorban kaszálása, a természeti értékek fenntartásának fontos eszköze. Ezeket a gyepeket hagyományosan kaszálóként hasznosították, majd a sarjút legeltették. Szárazabb periódusokban a gyepek alacsony hozama miatt gyakori volt az egész éves legeltetés. Az elmúlt évtizedekben a legeltetés, kaszálás hiánya gyomosodáshoz és cserjésedéshez vezetett, helyenként inváziós természetű idegenhonos fajok jelentek meg (*Solidago* spp., *Elaeagnus angustifolia*). A kezelési javaslatok jelölő élőhelyek fennmaradását és a körülöttük található degradáltabb gyepek helyreállítását is szolgálják.

3. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE3

(b) Kezelési egység meghatározása:

Üde facsoportok, ligetek és üde cserjések

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

J1a×P2a×B1a×B45: „Füzlápok”, „Üde és nedves cserjések”, „Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások” valamint „Lápi zombékosok, zombék-semlyék komplexek” és „Nem zombékoló magassásrétek”alkotta mozaik

OB×P2a×S6: „Jellegtelen üde gyepek”, „Üde és nedves cserjések”, és „Nem őshonos fajok spontán állományai” alkotta mozaik

P2a×B1a: „Üde és nedves cserjések” valamint „Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások” mozaikja

P2a×S6: „Üde és nedves cserjések” valamint „Nem őshonos fajok spontán állományai” alkotta mozaik

RB×P2a: „Őshonos fajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja.

RC×P2b×S6: „Őshonos fajú keményfás jellegtelen erdők”, „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések” és „Nem őshonos fajok spontán állományai” alkotta mozaik

RDb×RC: „Őshonos lombos fajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők” valamint „Őshonos fajú keményfás jellegtelen erdők” mozaikja

S7×P2a: „Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja

U11×S7×P2a: „Út- és vasúthálózat” valamint „Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok” valamint „Üde és nedves cserjések”

(„...” – az Á-NÉR jegyzék szerinti elnevezés)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)

Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

Apró fillércsiga (*Anisus vorticulus*)

Keleti lápibagoly (*Arytrura musculus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek mezőgazdasági hasznosításra nem alkalmasak. A spontán szukcessziós folyamatok érvényesülését szükséges biztosítani, ennek részeként kiemelten fontos az inváziós növényfajok eltávolítása, illetve azok megjelenésének és terjeszkedésének megakadályozása. A kezelési egységbe eső kisebb területfoltokon elképzelhető élőhely-rekonstrukció, a kaszáló visszaállítása érdekében. A cserjeirtás mellett a fakivágás is vegetációs időszakon kívül történjen.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Legeltetés és kaszálás nem végeztető, a területet kezelés nélkül történő fenntartása. (GY21)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat nem szabad eltávolítani (GY32)
- Élőhelyrekonstrukció.(GY118)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A meglévő keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) foltok eltávolítása törzs-injektációs módszerrel, majd a sarjak rendszeres mechanikus, kézi eszközökkel végzett irtásával.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

- A terület vízellátását, lefolyási viszonyait megváltoztató beavatkozás, vízelvezetés, vízkormányzás, vízkivétel, kútlétesítés, stb., kizárólag a természetvédelmi kezelés részeként illetve annak céljából, a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon végezhető.
- A kezelési egység területén keresztül új nyomvonalas létesítmények, vezetékek, utak kialakítása nem támogatható.
- A kezelési egység területén épületek, építmények elhelyezése – kivéve a természetvédelmi kezelést és bemutatást szolgáló létesítmények – nem támogatható.
- A kezelési egység területére eső, Aszófő 076/2 hrsz.-ú ingatlanon található Kövesdi-templomrom környezetének rendszeres karbantartása (fűnyírás, cserjeirtás), látogathatóságának biztosítása további infrastruktúra-fejlesztés nélkül történhet. A terület motorral hajtott járművel történő látogatása illetve parkoló kialakítása nem támogatható.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található természetes vegetáció és élőhelyek gazdasági hasznosítása súlyosan veszélyeztetné az itt található igen értékes fajok fennmaradását. A természeti adottságok, a vízborítottság jellege nem teszi lehetővé az intenzív gazdasági hasznosítást. A kezelési egység területe teljes egészében védett természeti terület, részben pedig fokozottan védett természeti terület, így minden további hasznosítás csak a természeti értékek megőrzésének alárendelve jelenhet meg.

4. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE4

(b) Kezelési egység meghatározása:

Félszáraz és száraz legelők (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

G3×H3a: „Nyílt szilikátsziklagyeppek és törmeléklejtők” valamint „Köves talajú lejtősztyepek” mozaikja

H3a×OC: „Köves talajú lejtősztyepek” valamint „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” mozaikja

H3a×OC×P2b: „Köves talajú lejtősztyepek”, „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” valamint „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések” mozaikja

OB×P2a×S6: „Jellegtelen üde gyepek”, „Üde és nedves cserjések” valamint „Nem őshonos fafajok spontán állományai” alkotta mozaik

OC: „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek”

OC×P2b×S6: „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek”, „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések” valamint „Nem őshonos fafajok spontán állományai” alkotta mozaik

P2b: „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések”

RC×P2b×S6: „Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők”, „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések” és „Nem őshonos fafajok spontán állományai” alkotta mozaik

S1: „Ültetett akácok”

T7: „Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények”

T8×P2b×H3a×OC: „Extenzív szőlők és gyümölcsösök”, „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések”, „Köves talajú lejtősztyepek” és „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” mozaikja

U3: „Falvak, falu jellegű külvárosok”

U11: „Út- és vasúthálózat”

(„...” – az Á-NÉR jegyzék szerinti elnevezés)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6240* Szubpannon sztyeppék.

6190 Pannon sziklagyeppek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

*kiemelt közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)

Úrge (*Spermophilus citellus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági hasznosítása javasolt, mivel a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja. A cserjeirtás mellett a

fakivágás is vegetációs időszakon kívül történjen. Mezőgazdasági tevékenység, állattartás a nitrátérzékeny területekre vonatkozó „Helyes mezőgazdasági gyakorlat” előírásainak betartása mellett, az 59/2008 (IV.29.) FVM rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló rendelet értelmében végezhető.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett. (GY14)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető. (GY24)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges. (GY27)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése. (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése. (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni. (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltokat meghagyása. (GY32)
- A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása. (GY33)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedeket vegyszeres kezelést lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajától függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető. (GY34)
- A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal. (GY44)
- Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható. (GY57)
- Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve a kaszálás felfüggesztése, és haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése, akinek a javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kialakítása. (GY103)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- Élőhelyrekonstrukció.(GY118)

- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A meglévő keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) foltok eltávolítása törzs-injektációs módszerrel, majd a sarjak rendszeres mechanikus, kézi eszközökkel végzett irtásával.
- A meglévő mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) foltok eltávolítása törzs-injektációs módszerrel, majd a sarjak rendszeres irtása lombkenéses vagy pont-permetezéssel végzett eljárással.
- Az Öreg levendulás hagyományos, különleges táji értéket (ugyanakkor egyedien értékes élőhelyet) képviselő szerkezetének és megjelenésének megőrzését célzó kezelések fenntartása (legeltetés mértéke, mandula, ill. levendula-egyedek pótlása a helyi genetikai állományból).

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

- A kezelési egység területén épületek, építmények elhelyezése – kivéve a természetvédelmi kezelést és bemutatást szolgáló létesítmények – nem támogatható.
- A kezelési egységben ürgeállományok élnek, a kolóniák helyén csapadékosabb években szükséges lehet a gyeperes hasznosításon kívüli, többszöri kaszálása, illetve a legeltetés intenzitásának fokozása.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó területeken az extenzív mezőgazdasági hasznosítás a természeti értékek megőrzésének feltétele. A hasznosítás, elsősorban a legeltetés, módja azonban több vonatkozásban is szabályozást igényel. Ugyancsak fontos a fásszárú vegetáció megfelelő kezelése, a gyeperes foltok arányának illetve a fás legelő jellegnek a megőrzése.

5. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE5

(b) Kezelési egység meghatározása:

Molyhos tölgyesek, bokorerdők és gyeperes mozaikok valamint egykori legelő erdők, fás legelők területén kialakult értékes, vegyeskorú erdők és spontán erdőszűrt területek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

G3×H3a: „Nyílt szilikátsziliklagyepek és törmelékletők” valamint „Köves talajú lejtősztyepek” mozaikja

H3a×OC: „Köves talajú lejtősztyepek” valamint „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” mozaikja

H3a×OC×P2b: „Köves talajú lejtősztyepek”, „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” valamint „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések” mozaikja
 L1: „Mész- és melegkedvelő tölgyesek”
 L1×RC: „Mész- és melegkedvelő tölgyesek” valamint „Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők” mozaikja
 L1×RC×S4: „Mész- és melegkedvelő tölgyesek”, „Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők” valamint „Ültetett erdei- és feketefenyvesek” mozaikja
 L1×RC×S6: „Mész- és melegkedvelő tölgyesek”, „Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők” valamint „Nem őshonos fafajok spontán állományai” alkotta mozaik
 L2a: „Cseres-kocsánytalan tölgyesek”
 L2a×RC×S1: „Cseres-kocsánytalan tölgyesek”, „Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők”, valamint „ültetett akácok” mozaikja
 M1: „Molyhos tölgyes bokorerdők”
 M1×H3a: „Molyhos tölgyes bokorerdők” és „Köves talajú lejtősztyepek” mozaikja
 OC: „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek”
 P2a×B1a: „Üde és nedves cserjések”, „Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások” mozaikja
 P2b: „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések”
 RB×P2a: „Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja
 RC×P2b×OC: „Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők”, „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések” és „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” mozaikja
 RC×P2b×S6: „Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők”, „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések” és „Nem őshonos fafajok spontán állományai” alkotta mozaik
 S1: „Ültetett akácok”
 S7×P2a: „Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja
 U11×S7×P2a: „Út- és vasúthálózat”, „nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja

(„...” – az Á-NÉR jegyzék szerinti elnevezés)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel;
 6110* Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Atysso-Sedion albi*)
 6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
 6240* Szubpannon sztyeppék.
 91M0 Pannon cseres-tölgyesek;

*kiemelt közösségi jelentőségű élőhely

Érintett közösségi jelentőségű fajok:

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
 Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
 Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)
 Gyászincér (*Morimus funereus*)
 Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
 Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
 Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
 Nyugati pizsedenevér (*Barbastella barbastellus*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében a kerülni kell mindenféle beavatkozást, beleértve a faállomány bármilyen használatát, kivéve a kifejezetten az élőhelyek fennmaradását, természetességének növelését elősegítő munkákat, illetve az inváziós gyomfajok eltávolítását. Biztosítani kell a folyamatos erdőborítást, a természetes erdőszerkezet kialakulását illetve a természetes állományoknak megfelelő mennyiségű holt fa jelenlétét. A területen áthaladó erdészeti utak, földutak illetve a jelölt turistautak biztonságos használatát a lehető legkisebb mértékű beavatkozásokkal, a természetvédelmi kezelővel előzetesen egyeztetett módon kell megoldani. A balesetmegelőzési szempontból elkerülhetetlen fakivágások esetén az őshonos fafajok faanyagát a területen vissza kell hagyni.

A cserjeirtás mellett a fakivágás is vegetációs időszakon kívül történjen.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a körzeti erdőterv, továbbá a 2009. évi XXXVII. törvény (az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról), ill. a 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása. (E17)
- Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében). (E25)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonszolásos közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni. (E36)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- Talajvédelmi rendeltetésű és felnyíló (erdőssztyepp jellegű) erdők esetében a felújítás során a tájhoz fajok tuskó- és gyökérsarj eredetű újulatának megőrzése. (E61)
- Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megővése. (E62)

- Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágy és fás szárú fajok ellen alkalmazható a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.(E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kémélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett. (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig. (E85)
- Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása. (E87)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A kezelési egység körzeti erdőtervezéssel nem érintett részén, kiemelten az Aranyház hévforráskúp közelében a kiemelkedő értékű, hagyományos „fás legelő - legelő erdő” élőhely rekonstrukciója.
- A kezelési egység területén található akác (*Robinia pseudoacacia*) állományok fokozatos, lassú átalakítása őshonos, lombos faállományokká. Az akác törzsek vegyszeres injektálást követő eltávolítása, sarjak szükség szerinti egyedi vegyszeres kezelése és mechanikai úton történő visszaszorítása. Az akác eltávolításával párhuzamosan a spontán megjelenő őshonos fa- és cserjefajok egyedeinek megsegítése, illetve őshonos fa- és cserjefajok magjának és szükség szerint csemetéinek a kijuttatása történhet.
- A meglévő mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) foltok eltávolítása törzs-injektálásos módszerrel, majd a sarjak rendszeres irtása lombkenéses vagy pont-permetezéses vegyszeres eljárással.
- A nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) visszaszorítása mechanikai és szükség szerint törzs-injektálásos vegyszeres eljárással.

Az élőhelyrekonstrukciós beavatkozások a BFNPI saját vagyonkezelésű területein a 2017-2026 közötti időszakban a Life4OakForests című pályázat finanszírozásában zajlanak.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

- A kezelési egység területén épületek, építmények elhelyezése – kivéve a természetvédelmi kezelést és bemutatást szolgáló létesítmények – nem támogatható.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kis gazdasági jelentőségű, ugyanakkor rendkívül sérülékeny, nehezen megújuló, de kimagasló természetvédelmi értékű élőhelyek. A kezelési egységben található faállományok egy része

mesterségesen nem újítható fel, természetes felújulásuk is igen hosszú, évtizedeket igénybe vevő folyamat lenne. A hasznosítással járó beavatkozások a terület igen gazdag és ugyanakkor értékes lágyszárú növényzetét, talaját veszélyeztetnék, ezért kerülendők. Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj [pl. nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) nyugat piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)] jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését is. A kezelési egység területén található erdőállományok jelentős része az elmúlt évtizedekben igen kedvező, természetyszerű koreloszlású és térszerkezetű, gazdag fajkészletű, és helyenként a természetes állapotokat megközelítő mennyiségű holtfát tartalmazó, élőhelyé vált. Ezek az élőhelyek kiemelkedő természeti értéket képviselnek, melynek megőrzése elsődleges feladat. A kezelési egységben található valamennyi erőterület védett természeti területen található, így erdőgazdálkodási besorolás szerinti elsődleges rendeltetése természetvédelmi rendeltetés.

Jelentős ugyanakkor az itt található gyalogos turistautak száma és látogatottsága, melyek környezetében balesetvédelmi indokból szükségessé válhatnak beavatkozások. Ezek esetében is szükséges azonban a természeti értékek védelme érdekében tett előírások betartása, különösen a fakitermelések módjára, az aktuális talajállapotról, költési időszakokra, vegetációs periódusra, stb.

Ugyancsak szükséges a területen található idegenhonos fafajok, különösen az inváziós természetű fajok állományainak és szórvány egyedeinek szakszerű, a természeti értékekre a lehető legkisebb veszélyt jelentő módon történő eltávolítása.

6. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE6

(b) Kezelési egység meghatározása:

Szántók, levendula ültvények és gyümölcsösök (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

OC: „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek”

T1: „Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák”

T1×OC: „Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák” valamint „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” mozaikja

T7: „Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültvények”

T8×P2b×H3a×OC: „Extenzív szőlők és gyümölcsösök”, „Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések”, „Köves talajú lejtősztyepek” és „Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek” mozaikja

(„...” – az Á-NÉR jegyzék szerinti elnevezés)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6240* Szubpannon sztyeppék.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

- Extenzív, lehetőség szerint vegyszerhasználatától mentes, vagy biológiai termelési módok alkalmazása, az ezeknek megfelelő mezőgazdasági kultúrák telepítésével.

- Hagyományos mandula, valamint levendula és más gyógynövény kultúrák telepítése javasolható.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelező érvényű előírásokat az 1996. évi LIII. törvény (a természet védelméről) tartalmazza.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

- Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett. (SZ01)
- Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve kaszálás azonnali felfüggesztése, majd haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság tájékoztatja a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható. (SZ02)
- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókon lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni. (SZ09)
- A parcella szélein legalább 20 m széles növényvédő szer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése. (SZ16)
- Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás nem megengedett. (SZ21)
- Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók. (SZ22)
- Vegyszer gyomirtás, kivéve az özönnövények mechanikus irtását kiegészítő vegyszeres kezelést, nem végezhető. (SZ27)
- Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény nem telepíthető. (SZ43)
- Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását. (SZ53)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén az extenzív mezőgazdasági hasznosítás javasolt, mely nem lehet káros hatással a környező területek igen magas természeti értékű élőhelyeire és fajaira. Megfelelő gazdálkodás esetén a hasznosítás hozzájárulhat a természeti értékek fennmaradásához, és igen fontos a hagyományos tájhasználat és az ehhez kapcsolódó tájkarakter megőrzésében is.

7. Kezelési egység

(a) Kezelési egység kódja: KE7

(b) Kezelési egység meghatározása:

Települési jellegű környezet, utak, parkolók (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen).

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

L2a×RC×S1: „Cseres-kocsánytalan tölgyesek”, „Őshonos fafajú keményfás jellegű erdők”, valamint „Ültetett akácok” mozaikja

U10: „Tanyák, családi gazdaságok”

U11: „Út- és vasúthálózat”

U11×S7×P2a: „Út- és vasúthálózat”, „Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok” valamint „Üde és nedves cserjések” mozaikja

U2: „Kertvárosok, szabadidős létesítmények”

U3: „Falvak, falu jellegű külvárosok”

U9: „Állóvizek”

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

Az általános részben megtalálhatókon túl további kötelezően betartandó előírások nincsenek.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Az általános részben megfogalmazottakon túl további javaslatokat nem tettünk.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén a gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kezelési javaslatok nem kerültek megfogalmazásra.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

- A Külső-tó területén a nyílt vízű/növényzettel fedett foltok átlagosan 20/80 %-os arányának megtartása érdekében tett beavatkozások: a nádas vágása vízszint alatt vegetációs időszakban.

- A Külső-tó halfaunájának kezelése, őshonos fajok telepítése (pl. lápi póc).
- A Bozsai-öböl területén nádoltok mozaikos megújítása kézi nádvágással.
- A Felső-láp területén a cserjésedés, különösen a kutyabenge mozaikos visszaszorítása mechanikus, kézi cserjeirtással.
- A megjelenő inváziós természetű keskenylevelű ezüstfa (*Elaeagnus angustifolia*) egyedeinek visszaszorítása törzs-injektálásos vegyszeres kezeléssel és kézi cserjeirtással.
- A spontán cserjésedett növényzetfoltok – a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon történő – visszaszorítása révén további gyep élőhelyfoltok helyreállítása.
- A meglévő mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) foltok eltávolítása törzs-injektálásos módszerrel, majd a sarjak rendszeres irtása lombkenéssel vagy pont-permetezéssel vegyszeres eljárással.
- Az Öreg levendulás hagyományos, különleges táji értéket (ugyanakkor egyedien értékes élőhelyet) képviselő szerkezetének és megjelenésének megőrzését célzó kezelések fenntartása (legeltetés mértéke, mandula, ill. levendula-egyedek pótlása a helyi genetikai anyagból).
- A kezelési egység körzeti erdőtervezéssel nem érintett részén, kiemelten az Aranyház hévforráskúp közelében a jelentős értéket képviselő, hagyományos „fás legelő - legelő erdő” élőhely rekonstrukciója.
- Az akác (*Robinia pseudoacacia*) állományok fokozatos, lassú átalakítása őshonos, lombos faállományokká. Az akác törzsek vegyszeres injektálást követő eltávolítása, sarjak szükség szerinti egyedi vegyszeres kezelése és mechanikai úton történő visszaszorítása. Az akác eltávolításával párhuzamosan a spontán megjelenő őshonos fa- és cserjefajok egyedeinek megsegítése, illetve őshonos fa- és cserjefajok magjának és szűkség szerint csemetéinek a kijuttatása történhet.
- A nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*) visszaszorítása mechanikai és szükség szerint törzs-injektálásos vegyszeres eljárással.
- Élőhelyrekonstrukciós beavatkozások zajlanak a BFNPI saját vagyionkezelésű területein a 2017-2026 közötti időszakban a Life4OakForests című pályázat finanszírozásában.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)

Élőhelyein az egyenletes és magas talajvízszint biztosítása elsődleges fontosságú a populációi fennmaradásához. A magassásos állományokat fenn kell tartani, meg kell akadályozni a magassásos és magaskórós állományok elnadasodását, illetve kiszáradását. Élőhelyeinek kaszálása esetén a parcella legalább 10 %-át kaszátlan területként meghagyni szükséges. Aszályos években élőhelyén a kaszálást kerülni kell. Élőhelyeinek tartós legeltetését kerülni kell.

Harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

Élőhelyein az egyenletes és magas talajvízszint biztosítása az elsődleges fontosságú a populációinak fennmaradásához. A mocsár és lápvidékeken meg kell akadályozni a magassásos és magaskórós állományok elnadasodását, illetve a kiszáradásával a réttípusok térhódítását. A magassásos állományok fenntartása prioritás. Élőhelyeinek kaszálása esetén legalább 10 % kaszátlan terület meghagyása szükséges. Aszályos években élőhelyén a kaszálást kerülni kell. Élőhelyeinek tartós legeltetését (legelővé alakítását) kerülni kell.

Apró fillércsiga (*Anisus vorticulus*)

Élőhelyein fontos az eutrofizáció megakadályozása, legfeljebb extenzív gyepek és erdőgazdálkodás folytatása.

Piros szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*)

Élőhelyein a vízi növényzet és a vízborítás fenntartása szükséges.

Magyar tarsza (*Isophya costata*)

Az élőhelyeit kaszálással, szükség esetén mérsékelt cserjeirtással kell fenntartani. Előfordulási helyein a korai kaszálást (június 15 előtt) kerülni kell.

Lápi tarkalepke (*Euphydrias aurinia*)

Élőhelyeül szolgáló gyepeket, tisztásokat fenn kell tartani, kerülni kell azok erdősitését. Az élőhelyein az extenzív legeltetés és a mérsékelt cserjeirtás (cserjesávok, cserjefoltok meghagyásával) folytatása szükséges. Előfordulási helyein a nem őshonos fásszárúakat (bálványfa, akác), szükség esetén, vissza kell szorítani.

Keleti lópibagoly (*Arytrura musculus*)

Élőhelyein a bokorfüzesek fenntartása szükséges.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

A gyepek helyreállításakor célszerű a cserjeirtást úgy végezni, hogy azok mentén 100-150 méterenként 10-15 méter szélességben cserjefoltok, sávok, bokorcsoportok, hagyásfák maradjanak. A cserjesávokat ajánlatos az uralkodó szélirányra merőlegesen meghagyni. A cserjeirtásokat javasolt augusztus-szeptember hónapokban végezni.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Élőhelyeinek beerdősülését, záródását meg kell akadályozni, mozaikos kaszálással, extenzív legeltetéssel és mérsékelt cserjeirtással (cserjesávok, cserjefoltok meghagyásával). Élőhelyeinek kaszálása esetén a parcella legalább 10 %-ának kaszátlanul hagyása szükséges.

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

Az erdei tisztások beerdősülését, kiszáradását meg kell akadályozni, élőhelyein a növényvédőszeres, különösen rovarirtószeres nagy területre történő kijuttatását meg kell akadályozni.

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Élőhelyein kerülni kell nagy kiterjedésű véghasználatokat. Előnyben kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat. A faj számára fontosak a napos, meleg erdőszélek, tisztásokon, gyepekben lévő tölgy hagyásfák. Élőhelyein, az erdőszéleken és tisztásokon lévő csúcshártya, száradt tölgyfákat kímélni kell, ezeken a részterületeken egészségügyi termelést sem szabad végezni. A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa-hálózat megtartása elsődleges feladat.

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Élőhelyein kerülni kell a nagy kiterjedésű véghasználatokat. Előnyben kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat. A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa-hálózat megtartása elsődleges feladat.

Gyászscincér (*Morimus funereus*)

Élőhelyein kerülni kell nagy kiterjedésű véghasználatokat, előnyben kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat. A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa-hálózat megtartása elsődleges feladat.

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)

Élőhelyein a sarjeredetű fákon kialakult „böhönc” mikroélőhelyek fenntartása szükséges. Az erdészeti beavatkozások során a „böhöncös” egyedek teljes kíméletét kell biztosítani. Élőhelyeinek faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódú kezelése javasolt.

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

Élőhelyein kerülni kell a nagy kiterjedésű véghasználatokat, előnyben kell részesíteni az állandó erdőborítást biztosító üzemmódokat. Ismert élőhelyein a száradó és kidőlt fákat a helyszínen kell hagyni. A faanyagtermelést nem szolgáló erdőrészekben egészségügyi termelés sem végezhető. A végvágással érintett erdők esetében az előírt hagyásfacsoportok, hagyásfa-hálózat megtartása elsődleges feladat.

Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)

Szaporodóhelyeinek fenntartása prioritást kell, hogy élvezzen. Szaporodóhelyeinek közvetlen környezetében legfeljebb extenzív gyepterület és erdőgazdálkodás végzése javasolt.

Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Szaporodóhelyeinek fenntartása prioritást kell, hogy élvezzen. Szaporodóhelyeinek közvetlen környezetében legfeljebb extenzív gyepterület és erdőgazdálkodás végzése javasolt.

Mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

Forgalmas utaknál a rendszeres elutazások esetén terelő alkalmazása indokolt.

Vidra (*Lutra lutra*)

Autóutak mentén tapasztalható rendszeres elutazások esetén terelőket kell alkalmazni.

Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Megfelelő zavartalan szálláshelyek, telelőhelyek biztosítása és fenntartása. Az erdőkezelés során az idős, lábonszáradt, leváló kérgű, odvas faegyedeket kímélni kell.

Ürge (*Spermophilus citellus*)

Élőhelyein több szántó művelési ágú ingatlan található, melyek művelésével felhagytak és jelenleg legeltetéssel hasznosítanak. Ez utóbbiakon a művelési ág megváltoztatása szükséges (szántóból gyepré). Élőhelyeinek intenzív legeltetéssel és cserjeirtással történő fenntartását folytatni kell.

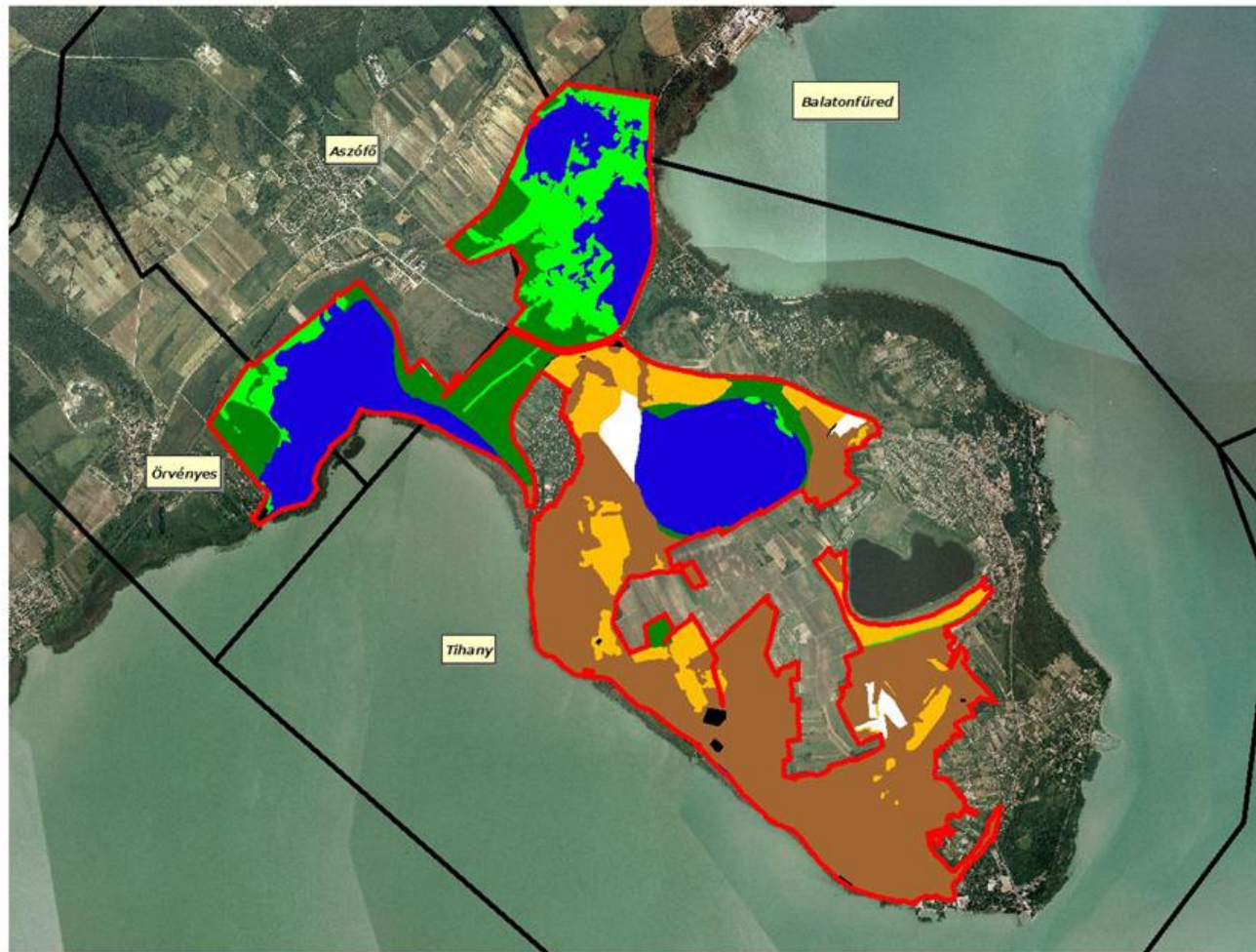
3.2.4. Kutatás, monitorozás

A közösségi jelentőségű élőhelytípusok Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) alapján végzett monitorozása javasolt. Indokolt volna a tölgyesek speciális mikroélőhelyeihez kötődő jelölő fajok, mint a kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a gyászscincér (*Morimus funereus*) és a nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*) állományméretének rendszeres nyomon követése.

A tervezési terület az összes ürgeállomány rendszeres (évente) állományfelmérése megtörténik.

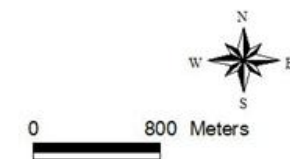
3.2.5. Mellékletek

3.2.5.a. A Tihanyi-félsziget (HUBF20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2018
A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

- Natura2000 terület határa
- Településhatár
- KE1
- KE2
- KE3
- KE4
- KE5
- KE6
- KE7

Készítette:
Vers József

3.2.5. b. A kezelési egységekhez kötött intézkedések hrsz és MePAR megfeleltetése

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett MEPAR-blokkok
KE1	<p>Aszófő 076/3, 076/4, §77/1, 077/2, 078/1, 078/2, 079, 081/11, 081/12, 081/6, 081/7, 081/9, 095/6, 096.</p> <p>Balatonfüred 038/10,038/13, 038/14, 038/15, 038/3,038/4,038/5, 038/6, 038/7, 038/8, 038/9</p> <p>Örvényes 074/2, 074/4, 076/10, 076/6, 076/7, 076/8, 167/10</p> <p>Tihany 0136/1, 0140/16, 024/10, 024/100, 024/101, 024/102, 024/103, 024/103, 024/104, 024/105, 024/106, 024/107, 024/108, 024/109, 024/111, 024/110, 024/111, 024/112, 024/115, 024/116, 024/12, 024/120, 024/121, 024/122, 024/123, 024/124, 024/128, 024/13, 024/14, 024/147, 024/148, 024/149, 024/15, 024/150, 024/152, 024/153, 024/154, 024/155, 024/156, 024/157, 024/158, 024/16, 024/161, 024/162, 024/163, 024/164, 024/165, 024/168, 024/169, 024/17, 024/171, 024/172, 024/175, 024/176, 024/177, 024/178, 024/179, 024/18, 024/180, 024/181, 024/182, 024/185, 024/186, 024/187, 024/188, 024/189, 024/19, 024/190, 024/191, 024/192, 024/193, 024/194, 024/195, 024/197, 024/198, 024/199, 024/2, 24/20, 024/200, 024/201, 024/202, 024/203, 024/204, 024/205, 024/206, 024/207, 024/208, 024/209, 024/21, 024/210, 024/211, 024/212, 024/213, 024/214, 024/215, 024/215, 024/216, 024/216, 024/217, 024/218 ,024/219, 024/22, 024/220, 024/221, 024/222, 024/223, 024/224, 024/225, 024/226, 024/227, 024/228, 024/229, 024/23, 024/230, 024/231, 024/232, 024/233, 024/234, 024/235, 024/237, 024/238, , 024/239, 024/24, 024/240, 024/241, 024/242, 024/243, 024/244, 024/245, 024/246, 024/247, 024/248, 024/249, 024/25, 024/251, 024/252, 024/253, 024/254, 024/255, 024/256, 024/257, 024/258, 024/259, 024/26, 024/260, 024/261, 024/262, 024/263, 024/264, 024/265, 024/266, 024/267, 024/268, 024/269, 024/27, 024/270, 024/271, 024/272, 024/273, 024/274, 024/275, 024/276, 024/277, 024/278, 024/279 ,024/28, 024/280, 024/282, 024/283, 024/284, 024/285, 024/286, 024/287, 024/288, 024/289, 024/29, 024/290, 024/291, 024/3, 024/30, 024/301, 024/302, 024/304, 024/305, 024/306, 024/307, 024/308, 024/31, 024/319, 024/321, 024/322, 024/323, 024/324, 024/325, 024/326, 024/33, 024/332, 024/334, 024/335, 024/336, 024/337, 024/338, 024/339, 024/34, 024/340, 024/341, 024/342, 024/343, 024/344, 024/345, 024/347, 024/35, 024/36, 024/37, 024/373, 024/374, 024/378, 024/39, 024/4, 024/40, 024/41, 024/42, 024/43, 024/44, 024/46, 024/47, 024/48, 024/49, 024/50, 024/51, 024/52,</p>	<p>XUELT-W-15, XF7LT-A-15, XXFY-Y-L-15, XXLKY-A-15, X0R70-6-15, XYKCY-4-15, X5410-H-15</p>

KE1	<p>024/53, 024/54, 024/55, 024/56, 024/57, 024/58, 024/59, 024/6, 024/60, 024/61, 024/63, 024/64, 024/65, 024/66, 024/67, 024/68, 024/69, 024/7, 024/7, 024/70, 024/71, 024/72, 024/73, 024/77, 024/78, 024/79, 024/8, 024/80, 024/81, 024/82, 024/83, 024/84, 024/84, 024/85, 024/85, 024/86, 024/86, 024/87, 024/88, 024/89, 024/9, 024/90, 024/91, 024/92, 024/93, 024/94, 024/95, 024/96, 024/97, 024/99, 025, 026, 030, 035/1, 039/5, 039/7, 041/21, 049/5, 057/1, 057/2, 058/9, 059, 060, 061/1, 062, 063, 065/18, 067/4, 068, 073/2</p>	
KE2	<p>Aszófő 076/3, 076/4, 078/1, 081/11, 081/12, 081/13, 081/6, 081/7, 081/9, 083/4, 093/1, 094, 095/10, 095/11, 095/12, 095/1, 095/2, 095/3, 095/4, 095/5, 095/6, 095/7, 095/8, 095/9, 097/3, 097/4 Balatonfüred 038/3 Örvényes 072/1, 072/3, 072/4 Tihany 0129, 0130/5, 0132/1, 024/1, 024/2, 024/205, 024/206, 024/207, 024/208, 024/209, 024/210, 024/211, 024/212, 024/213, 024/214, 024/215, 024/216, 024/217, 024/218, 024/219, 024/220, 024/221, 024/223, 024/224, 024/225, 024/226, 024/227, 024/23, 024/262, 024/263, 024/294, 024/295, 024/296, 024/297, 024/298, 024/3, 024/312, 024/361, 024/362, 024/363, 024/364, 024/365, 024/366, 024/367, 024/375, 024/376, 024/377, 024/378, 024/379, 024/379, 024/4, 024/5, 024/6, 024/7, 024/8, 027, 028, 029, 030, 031/1, 031/10, 031/11, 031/12, 031/13, 031/14, 031/15, 031/16, 031/16, 031/4, 031/5, 031/6, 031/7, 031/8, 031/9, 032, 033/3, 033/4, 033/5, 033/6, 033/7, 033/8, 033/9, 034, 035/1, 036, 037, 038, 039/5, 039/7, 040, 041/21, 042, 049/5, 056, 057/1, 057/2, 058/9, 059, 060, 061/1, 062, 065/18, 067/4, 068, 070/6, 071, 073/2, 074/8, 09/2</p>	<p>XUELT-W-15, XUR6T-U-15, XFY6T-N-15, XXHF6-A-15, XUCF0-V-15, XXFY-Y-L-15, X9DE0-A-15, XYC6T-K-15, XE570-1-15, XXLKY-A-15 X0R70-6-15, XXQ5Y-2-15, XYKCY-4-15, XXTKY-J-15, X3NU0-T-15</p>
KE3	<p>Aszófő 076/2, 076/3, 076/3, 077/1, 078/1, 083/4, 093/1, 093/3, 094, 095/11, 095/12, 095/4, 095/5, 095/6, 095/7, 096, 097/1, 097/2, 097/3, 097/4 Balatonfüred 038/10, 038/12, 038/13, 038/14, 038/15, 038/2, 038/3, 038/4, 038/5, 038/6, 038/7, 038/8, 038/9, 040/11 Örvényes 072/1, 072/3, 072/4, 075/2, 076/10, 076/13, 076/15, 076/6, 076/7, 076/8, 167/2, 167/6 Tihany 024/105, 024/106, 024/107, 024/108, 024/109, 024/110, 024/110, 024/111, 024/112, 024/113, 024/115, 04/116, 024/117, 024/118, 024/119, 024/120, 024/121, 024/122, 024/123, 024/124, 024/125, 024/126, 024/127, 024/128, 024/129, 024/130, 024/131, 024/132, 024/133, 024/134, 024/135, 024/136, 024/137, 024/138, 024/139, 024/140, 024/141, 024/142, 024/143, 024/144, 024/145, 024/146, 024/147, 024/148, 024/149, 024/150, 024/152, 024/153, 024/154, 024/154, 024/156, 024/157, 024/158, 024/161,</p>	<p>XUELT-W-15, XF7LT-A-15, XUR6T-U-15, XFY6T-N-15, XXHF6-A-15, XXFY-Y-L-15, XYDDT-T-15, X9DE0-A-15, XYC6T-K-15, XXLKY-A-15, X0R70-6-15, X40E0-Q-15</p>

KE3	<p>024/162, 024/163, 04/164, 024/165, 024/166, 024/167, 024/168, 024/169, 024/171, 024/172, 024/175, 024/176, 024/177, 024178, 024/179, 024/226, 024/227, 024/228, 024/229, 024/230, 024/231, 024/232, 024/233, 024/234, 024/235, 024/237, 024/238, 024/239, 024/240, 024/241, 024/242, 024/243, 024/244, 024/263, 024/271, 024/272, 024/273, 024/276, 024/277, 024/278, 024/279, 024/280, 024/281, 024/282, 024/283, 024/284, 024/285, 04/286, 024/287, 024/288, 024/289, 024/290, 024/291, 024/292, 024/294, 024/295, 024/296, 024/297, 024298, 024/298, 024/299, 024/299, 024/300, 024/300, 024/301, 024/302, 024/303, 024/303, 024/304, 024/305, 024/306, 024/307, 024/308, 024/311, 024/312, 024/313, 024/314, 024/315, 024/316, 024/318, 024/319, 024/321, 024/322, 24/323, 024/324, 024/325, 024/326, 024/328, 024/329, 024/330, 024/331, 024/332, 02/334, 024/335, 024/336, 024/337, 024/338, 024/339, 024/340, 024/341, 024/342, 024/343, 024/344, 024/345, 024/347, 024/348, 024/349, 024/350, 024/351, 024/352, 024/353, 024/354, 024/356, 024/357, 024/358, 024/359, 024/360, 024/361, 024/362, 024/363, 024/364, 024/365, 024/366, 024/367, 024/368, 024/370, 04/371, 024/372, 024/373, 024/374, 024/375, 024/376, 024/377, 024/378, 024/379, 024/380, 024/44, 024/46, 024/49, 024/50, 024/51, 024/52, 024/53, 024/61, 024/63, 024/64, 024/65, 024/66, 024/67, 024/68, 024/9, 024/69, 024/70, 024/71, 024/72, 024/73, 025, 026, 027, 028, 029, 030, 031/1, 031/10, 031/11, 031/12, 031/13, 031/14, 031/15, 031/16, 031/2, 031/3, 031/4, 031/5, 031/6, 031/7, 031/8, 032, 033/1, 033/2, 033/3, 033/4, 033/5, 034, 035/1, 036, 038, 039/7, 040, 041/21, 057/2, 058/9, 059, 061/1, 083/81, 090, 092/81, 093/94</p>	
KE4	<p>Tihany 0104/3,0105, 0106/8, 0107, 0108/1, 0108/2, 0108/3, 0108/4, 0108/7, 0109, 0110/6, 0111/390125/16, 0129, 0130/10130/2, 0130/3, 0130/4, 0130/5, 0132/1, 0133, 0134, 0135/1, 0135/2, 0138/2, 020/3, 042, 048/1, 048/10, 048/11, 048/12, 048/13, 048/14, 048/15, 048/16, 048/19, 048/19, 048/2, 048/20, 048/21, 048/22, 048/23, 048/24, 048/25, 048/26, 048/27, 048/28, 048/29, 048/30, 048/31, 048/32, 048/33, 048/34, 048/35, 048/36, 048/38, 048/39, 048/4, 048/5, 048/6, 048/7, 048/8, 048/9, 049/10, 049/6, 049/7, 049/8, 049/9, 050, 051/1, 051/1, 051/2, 051/3, 051/4, 051/5, 051/6, 051/7, 051/8, 051/9, 052, 053/1, 056, 057/1, 057/2, 060, 063, 064, 065/18, 070/10, 070/11, 070/12, 070/6, 070/7, 070/8, 070/9, 071, 072/1, 072/10, 072/15, 072/2, 072/3, 072/4, 072/5, 072/6, 072/7, 072/8, 072/9, 073/2, 073/2, 083/8, 09/2, 093/94, 051/1</p>	<p>X0UM0-N-15, X87M0-A-15, XXQ5Y-2-15, XXVYY-1-15, XY5CY-P-15, XD7M0-F-15, XHK70-H-15, X3NU0-T-15, X4570-P-15, X1R70-7-15, XAFU0-U-15, X40E0-Q-15, X4NU0-U-15, X5EM0-E-15, X8NU0-Y-15</p>

KE5	<p>Aszófő 093/1, 093/3, 093/4, 094, 095/10, 095/11, 095/6, 095/7, 095/8, 095/9 Tihany 0104/3, 0105, 0106/8, 0107, 0108/1, 0108/2, 0108/2, 0108/3, 0108/4, 0108/5, 0108/6, 0108/7, 0109, 0110/1, 0110/2, 0110/3, 0110/4, 0110/5, 0110/6, 0110/7, 0111/23, 0111/35, 0111/39, 0111/9, 0122/1, 0125/16, 0125/16, 0129, 0130/1, 0133, 0134, 0135/1, 0135/2, 0135/3, 0136/1, 0136/4, 0136/6, 0136/7, 0136/8, 0137, 0138/2, 0138/3, 0138/3, 0140/16, 041/21, 048/10, 048/11, 048/12, 048/14, 048/15, 048/16, 048/18, 048/19, 048/20, 048/21, 048/22, 048/23, 048/28, 048/29, 048/3, 048/30, 048/31, 048/32, 048/33, 048/34, 048/35, , 048/38, 048/39, 048/4, 048/5, 048/6, 048/7, 048/8, 048/9, 049/1, 049/10, 049/2, 049/5, 049/5, 050, 051/1, 051/6, 051/7, 051/8, 051/9, 052, 056, 057/1, 060, 061/1, 062, 063, 064, 065/18, 067/4, 068, 070/6, 070/7, 070/8, 071, 072/1, 072/11, 072/12, 072/13, 072/15, 072/9, 073/2, 074/8, 074/9, 083/8, 09/2, 09/4, 090, 092/62, 093/20, 093/29, 093/70, 093/94, 094/17, 094/18, 095/1, 1367, 1876, 0104/3, 0138/2</p>	<p>XFY6T-N-15, XXHF6-A-15, X0UM0-N-15, X87M0-A-15, XXQ5Y-2-15, XXTKY-J-15, XXVYY-1-15, XY5CY-P-15, XHK70-H-15, XXNYY-T-15, X3NU0-T-15, X4570-P-15, X1R70-7-15, XA1M0-6-15, XFJ10-7-15, XAFU0-U-15, X5410-H-15, X4NU0-U-15, XXDKY-4-15, X5EM0-E-15, XC2U0-F-15, X8MM0-Q-15</p>
KE6	<p>Aszófő 081/9 Tihany 0105, 0106/8, 0107, 0108/1, 0108/2, 0108/3, 0108/4, 0108/5, 0108/6, 0108/7, 0109, 0110/1, 0110/2, 0110/3, 0110/4, 0110/5, 0110/6, 0111/39, 0133, 048/38, 049/10, 049/5, 049/6, 049/7, 049/8, 049/9, 051/6, 051/7, 063, 064, 065/18, 072/11, 072/12, 072/13, 072/15, 072/4, 072/5, 072/6, 072/7, 072/8, 072/9, 073/2, 073/3, 093/94</p>	<p>XXLKY-A-15, X1DE0-2-15, XXQ5Y-2-15, X1R70-7-15, X5EM0-E-15</p>
KE7	<p>Örvényes 072/3, 072/4, 074/4, 076/10, 076/13, 076/15, 167/10, 167/2, 167/5, 167/6, 167/9, 172/16 Tihany 0104/3, 0129, 0133, 0135/2, 0135/3, 0136/1, 0136/1, 0136/7, 0136/8, 0137, 0138/2, 0140/16, 020/3, 034, 040, 041/21, 042, 048/1, 048/16, 048/18, 048/19, 048/2, 048/3, 048/39, 048/4, 048/6, 048/7, 048/8, 050, 051/1, 052, 053/1, 053/2, 053/3, 054, 055/1, 055/2, 055/3, 057/1, 057/2, 058/9, 060, 070/12, 072/10, 072/15, 072/2, 072/3, 072/4, 083/8, 09/1, 09/2, 09/3, 09/4, 093/29, 093/94, 1475/4, 1475/5, 1475/6</p>	<p>X0UM0-N-15, X87M0-A-15, XD7M0-F-15, X5410-H-15, X4NU0-U-15</p>

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Tihanyi-félsziget (HUBF20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területhez tartozik, így fenntartásával kapcsolatban alapvetően a 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület teljes egészében a Balaton-felvidéki Nemzeti Park része, a hatályos 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet (a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről) alapján.

A tervezési terület részben átfedésben van a „Tihanyi-félsziget Vulkanikus Képződményei Európa Diplomás Területtel” (8002/2006. (K. V. Ért. 8.) KvVM tájékoztató az Európa Diplomával rendelkező területekről).

A tervezési területet a 2003. évi XXVI. törvény (az Országos Területrendezési Tervről) alapján az országos ökológiai hálózat magterület övezetét 94,0 %-ban, pufferezóna övezetét 5,5 %-ban érinti, a terület 0,5 %-a nem része a hálózatnak.

A tervezési terület felett, 450 m magasságig, egész éves hatállyal, környezetvédelmi szempontból korlátozott légtér került kijelölésre a 26/2007. (III. 1.) GKM-HM-KvVM együttes rendeletben.

A tervezési területen előforduló védett fajok és természeti értékek alapján a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény előírásai is vonatkoznak a területre.

A tervezési területen az illetékes és hatáskörrel rendelkező elsőfokú természetvédelmi hatóság a Veszprém Megyei Kormányhivatal, Veszprémi Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya. A területre (illetve az engedélyezésre) vonatkozó jogszabályok: 1996. évi LIII. tv., 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, 22/1998. (II. 13.) Korm. rendelet, 2009. évi XXXVII. törvény, 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet. A tervezési terület földrészletei 72,6 %-ban a Magyar Állam tulajdonában és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében, további 12,3 %-ban a Magyar Állam tulajdonában és a Bakonyerdő Zrt. vagyonkezelésében van. A tervezési terület 7,3 %-a a Magyar Állam tulajdonában és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vagyonkezelésében van. Az igen magas, 92,2 %-os állami tulajdon arány fontos biztosítéka a természeti értékek megőrzésének.

A terület erdeinek elsődleges rendeltetése a természetvédelmi rendeltetés. A vágásos üzem mód mindössze az erdők 5,7 %-án szerepel, a faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód 15,9 % aránnyal van jelen. Az átalakító illetve a szálaló üzem mód részaránya 49,2 % illetve 20,5 %. Az üzem mód besorolással nem rendelkező egyéb részletek aránya (tisztások, utak, cserjések, stb.) 8,7 %. A területen három erdőgazdálkodó működik, a Bakonyerdő Zrt. Balatonfüredi Erdészete, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság és a Tihanyi Erdőbirtokossági Társulat.

A gyepterületeken extenzív gazdálkodás folyik, ez a nagyobb kiterjedésű száraz gyepekben juhlegeltetést, néhány üdőbb völgyben pedig gépi, illetve kézi kaszálást jelent.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A tervezési területen az egyszerűsített területalapú támogatásra (SAPS) kijelöltek között – a 269/2007 sz. Kormány rendelet betartása mellett – a következő MePAR-blokkok területére eső földrészletek szerepelnek támogatható területként: XUELT-W-15, XF7LT-A-15, XXFY-L-15, XXLKY-A-15, X0R70-6-15, XYKCY-4-15, X5410-H-15, XUR6T-U-15, XFY6T-N-15, X9DE0-A-15, XYC6T-K-15, XE570-1-15, XXQ5Y-2-15, XXTKY-J-15, X3NU0-T-15, XXHF6-A-15, XYDDT-T-15, X40E0-Q-15, X0UM0-N-15, X87M0-A-15, XXVYY-1-15,

XY5CY-P-15, XD7M0-F-15, XHK70-H-15, X4570-P-15, X1R70-7-15, XAFU0-U-15, X4NU0-U-15, X5EM0-E-15, X8NU0-Y-15, XXNYY-T-15, XA1M0-6-15, XFJ10-7-15, XXDKY-4-15, XC2U0-F-15, X8MM0-Q-15, X1DE0-2-15 [feltételek a 22/2013. (IV. 8.) és a 23/2013. (IV. 9.) VM rendeletekben].

Jelen támogatási időszakban a „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” című illetve a „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” című források elérhetők.

A tervezési terület gyepterületein az agrár-környezetgazdálkodási támogatás horizontális célprogramjai, valamint egyes részterületeken a kedvezőtlen adottságú területek (KAT 20) után járó támogatások igénybe vehetők [61/2009. (V. 14.) FVM rendelet].

A Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz erdő-környezetvédelmi kifizetések pályázhatók 2017. február 16. napjától 2019. február 15. napjáig, a (VP4-15.1.1-17 azonosító jelű) felhívás keretében.

„VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” című felhívásra 2018. 07.31-ig nyújtható be támogatási igény.

„VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások” című keretre 2019. február 28-ig nyújtható be támogatási igény.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 terület természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése a fennálló támogatási rendszerek használatával, ill. azok egyes elemeinek bővítésével biztosítható. A tervezési területen a fenntartási terv célkitűzéseinek elérése érdekében a támogatások igénybevételi szintjének növelése szükséges, de az élőhelyek jellegéből adódóan ennek esetleges elmaradása sem veszélyeztetni alapvetően a terület jelölő értékeinek fennmaradását.

Gyepes esetében a területalapú támogatáson túl az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok extenzív gyepgazdálkodás vagy ökológiai gyepgazdálkodás célprogramjainak lehetőségeit is javasolt igénybe venni, zonális, ill. Magas Természeti Értékű Területek programok kialakítása nem szükséges.

A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések igénybevétele.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területen KEHOP pályázati kiírás keretében 2016-2019 időszakban projekt zajlik a „A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése” címmel (KEHOP-4.1.0-15-2016-00020). A projekt végrehajtója a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság.

A tervezési területen 2017-2026 közötti időszakban „Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 területek tölgyerdeinek struktúrális és szerkezeti biológiai sokféleségének növelésére” című (Life4OakForests, LIFE16 NAT/IT/000245 kódszámú) pályázat végrehajtása folyik. A projekt végrehajtója a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság.

3.3.3. Egyéb

A fenntartási terv megvalósításához egyéb eszköz (állami tulajdonú terület hasznobérbe adása, közmunka program, önkéntesek stb.) bevonása nem szükséges.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A kötelező, illetve javasolt kommunikációs eszközök közül a honlap, a hirdetmény, a levélbeli megkeresés, valamint a fórum eszközöket használtuk. **A megkeresettek minimális mértékben éltek a nyílt tervezés nyújtotta lehetőségekkel.**

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/ hirdetmények/ résztevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Honlap	2018.04.09.	1 db honlap	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyonkezelők, területhasználók, lakosság, civil szervezetek, érdeklődők	http://bfnp.hu/hu/keszulo-natura-2000-fenntartasi-tervek (Tihanyi_fsz_FT_egyeztetes_elotti_tervezet.pdf)
E-mail	2018.04.10.	10 levél	hatóságok, államigazgatási szervek	hivatalos vélemény, elküldött e-mail 10.054/2/2018 VE-09Z/03689-2/2018 VEB/005/01774-2/2018 VEF/001/01051-2/2018
Önkormányzati közzététel	2018.04.12.– 05.14.	4 hirdetmény	önkormányzat, gazdálkodók, tulajdonosok, vagyonkezelők, területhasználók, lakosság	önkormányzati igazolások, kifüggesztési kérelmek
Lakossági és gazdafórum	2018.05.09.	6 résztvevő	gazdálkodók, tulajdonosok, vagyonkezelők, területhasználók, lakosság	jelenléti ív és emlékeztető
E-mail	2018.04.10.	2 levél	gazdálkodó	elküldött e-mail
Levél	2018.04.10.	3 levél	gazdálkodók	feladóvevény
Levél	2018.04.10.	5 levél	civil szervezetek	feladóvevény

Terepbejárásra gazdálkodói igény hiányában nem került sor.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Ld. 3.4.1. és 3.4.3. táblázatokban.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Az egyeztetési folyamatban a 20 megkeresett szervezetből 5 vett részt, közülük 3 tett érdemi észrevételt. Az érdemi észrevételek mindegyikét figyelembe vettük, a szükséges módosításokat megtettük. A módosítások a fenntartási terv lényegi elemeit (kezelési egységek kialakítása, intézkedési javaslatokkal kapcsolatos stratégiák, konkrét intézkedési javaslatok) kis mértékben sem érintették.

Összevont szervezet	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Államigazgatási szervek			
Nemzeti Kormányhivatal Környezetvédelmi és Földhivatali Osztály	Megállapítja, hogy a fenntartási tervben megfogalmazott intézkedési javaslatok földvédelmi szempontból változást nem jelentenek. A terv megvalósítása érdekében földvédelmi engedélyezési eljárásra nincs szükség.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Nemzeti Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	GKM-HM-KvVM együttes rendeletben lehatárolt környezetvédelmi szempontból korlátozott légtér Natura 2000 területtel való átfedése nem 100 %	Elfogadva.	Módosítás megtörtént.
	A fenntartási terv több pontján rögzítésre kerül, hogy a területen az egyes tevékenységek végzése engedélyhez kötött. Azonban számos helyen ez nem jelenik meg. Javasolt az említettek kiegészítése, úgy, hogy minden a „természetvédelmi engedélyhez kötött”, vagy „a természetvédelmi hatóság által kiadott engedélyhez kötött” kifejezések valamelyike mindig szerepeljen.	A kérést a terv szerkezete miatt nem tudjuk teljesíteni, az előírások nem változtathatók.	Nem szükséges.
	A dokumentum 1.7. vagy 3.3. pontjában kerüljön összefoglalóan rögzítésre, hogy a területre vonatkozóan a természetvédelmi engedélyeket az illetékes és hatáskörrel rendelkező természetvédelmi hatóság, a Veszprémi Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya adja ki.	Elfogadva.	A 3.3. fejezet a kiegészítéssel a mondatnál kiegészítés került.
	Szintén az 1.7. vagy a 3.3. pontban kerüljön rögzítésre a területre (illetve az engedélyezésre) vonatkozó jogszabályok neve (1996. évi LIII. tv., 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, 22/1998. (II. 13.) Korm. rendelet, 2009. évi XXXVII. törvény, 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet).	Elfogadva.	A 3.3. fejezet a kiegészítéssel a mondatnál kiegészítés került.
	A cserjeirtás mellett a fakivágás is vegetációs időszakon kívül történjen (KE3, KE4, KE5)	Elfogadva.	Az KE3, KE4, KE5 általános előírások kiegészítésre kerültek.
	A tervben megfogalmazott kezelési javaslatok esetén többször megjelölt vegetációs időszak időtartama minden esetben legyen konkretizálva; A „Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges” kiegészítendő az „és a levágott növényanyag elszállítása” mondatrészszel; A „Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása” kiegészítendő az „időbeli” szóval.	A kezelési javaslatok nem módosíthatók.	Nem szükséges.
Nemzeti Kormányhivatal Környezetvédelmi és Földhivatali Osztály Építésügyi Osztály	A fenntartási terv 1.6. pontjában az „Egyéb védettségi kategóriák” fejezetcím alatt megállapítja, hogy az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: OTv) szerint a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület az országos ökológiai hálózatba tartozik, de tévesen állapítja meg magterületi és pufferterületi érintettségét, mivel ezeknek a területeknek a kiterjedését nem az OTv tartalmazza. Nem vizsgálja a dokumentáció a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Btv.) övezeti érintettségét. A Btv. övezeti tervlapjainak vizsgálata után állapítható meg egyértelműen, hogy a kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület érintett-e a magterület és a pufferterület övezeteinek lehatárolásával, tekintettel arra, hogy ezen területek övezeti lapjai a Btv. mellékletei. Fentiek alapján javasolom	Az Országos Ökológiai Hálózat érintettségét a Földművelésügyi Minisztérium hivatalos, aktualizált térképi adatbázisa alapján állapítottuk meg, tehát nincs ütközés a Btv. mellékleteivel. A terület Natura 2000-es kijelölése 2004-ben megtörtént. A fenntartási tervnek nem feladata a területrendezési tervekkel való	Nem történt.

Szám	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, módok
	kiegészíteni a fejezetet a Btv., mint térségi területrendezési terv előírásainak konkrét vizsgálatával.	összehangoltság vizsgálata. A fenntartási tervben foglaltak alapján lehet szükséges a későbbiekben az egyes területrendezési tervek, vagy települési rendezési tervek módosítása, illetve a fenntartási tervtől függetlenül induló módosítások során a fenntartási tervben foglaltak figyelembe vételére.	
	A kezelési terv 1.7.2. „Településrendezési eszközök” fejezetben felsorolásra került a Natura 2000 által érintett település hatályos településrendezési eszközei. Javasolom a kidolgozó részére annak vizsgálatát, hogy az érintett települések szerkezeti terve tartalmaz-e a Natura 2000-es területen olyan területfelhasználást, mely ütközik a természetvédelmi célokkal.	A kérdés vizsgálata nem a tárgyi terv feladata, a természetvédelmi kezelő nemzeti park igazgatóság, illetve az elsőfokú természetvédelmi hatóság az esetleges ütközéseket a települések rendezési tervének elkészítésekor illetve módosításai során folyamatosan vizsgálja.	Nem történt.
	Javasolja a Településrendezési eszközök fejezetet további tételekkel kiegészíteni (részletesen ld. véleménymátsolat).	Elfogadva.	Kiegészítés megtörtént.
Országos Környezetvédelmi Főosztály Talajvédelmi Osztály	A tervvel kapcsolatban kifogást nem emel, felhívja a figyelmet arra, hogy az érintett területek nitrátérzékeny területek, melyeken mezőgazdasági tevékenység, állattartás a nitrátérzékeny területekre vonatkozó „Helyes mezőgazdasági gyakorlat” előírásainak betartása mellett, az 59/2008 (IV.29.) FVM rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló rendelet értelmében végezhető.	Elfogadva.	A releváns kezelési egységeknél az átvett kezelési javaslatok a természetvédelmi szemponttal való kiegészítéssel megtörtént.
Országos Környezetvédelmi Főosztály Bányászati Osztály	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Országos Környezetvédelmi Főosztály Talajvédelmi Osztály	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Országos Környezetvédelmi Főosztály Talajvédelmi Osztály	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Országos Környezetvédelmi Főosztály Talajvédelmi Osztály	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Országos Környezetvédelmi Főosztály Talajvédelmi Osztály	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
Országos Környezetvédelmi Főosztály Talajvédelmi Osztály	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.

Ö	Vélemény, javaslat	Tervezői válasz	Átvezetés, mód
Katasztrófavédelmi	Véleményt nem küldött.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
(vízvédelmi hatósági jogkör) gazdálkodó képviselője	Az egyeztetési tervváltozattal kapcsolatban észrevétele nincs, az abban foglaltakkal egyetért.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
soportok			
	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
etek	Nem érkezett észrevétel.	Választ nem igényel.	Nem szükséges.
nem érkezett érdemi észrevétel.			